

Jógvan Sundstein, fíggjarmálaráðharri
um kreppuloysnina:

Bara næst- best

-Tá vit ikki vilja geva tann besta heilivágín, men bara tann næstbesta, so hjálpi hann heldur ikki so væl og so skjótt, sum ein kundi ynskt sær sigur Jógvan Sundstein, fíggjarmálaráðharri um kreppuloysnina. Hann er vónsvikin av fakkfögunum, tí tey hugsa ikki um sínar arbeiðsleysu limir men bara um sáttmálavunnin rættindi.

Eng skal geva landsbankastjóranum rætt í, at hetta er eitt sera stórt tiltak, men tað visir, at tað letur seg gera. Sjálvur kundi eg ynskt, at tiltakið varð enn meira umfatandi sigur Jógvan Sundstein, fíggjarmálaráðharri í eini viðmerking til kreppuloysnina hjá landsstýrinum.

Hann heldur tað vera stórt spell, at lønarniðurskurdurin ikki kemur at raka øll í samfelagnum, tí tá hevði tað munad betri og kreppan varð loyst skjótari.

Vónsvikin av fagfeløgnum

Jógvan Sundstein er vónsvikin av fagfeløgnum, sum ganga ímóti lønarniðurskurd. -Tey hugsa ikki um sínar arbeiðsleysu limir. Ístaðin fari tey hugsa tey bara um tað tey kalla vunnin sáttmálarættindi.

Fíggjarmálaráðharrin viðgongur, at kreppuloysnin er tað størsta einstaka búskaparlaga tiltakið hann hevur verið við til at fremja. Samanbera vit við Danmark, so vildi tað svara til 26 milliardir kr.

Uppá fyrispurning um landsstýrið hevur hugsað um avleiðingarnar fyri tey mongu, sum í dag standa og rilla og ikki tola fleiri niðurskurdir sigur Jógvan Sundstein,

at avleiðingin av verandi uppskoti er tann, at tað verða nógv fólk, sum fáa eitt sindur minni og fáa torførari at fáa endarnar at rækka saman.

-Men vit fáa nøkur ella helst ov nógv, sum fáa tað nógv verri, tí tey antin lutvíst ella heilt missa sítt arbeiði. Hetta eri eg sera hugstoyttur av. Høvdu vit tikið eitt sindur frá øllum, so høvdu fólk ikki merkt støðuna so nógv. Og tá høvdu eitt nú bankarnir kent seg noyddar at lækka rentuna.

-Kreppuloysnin leikar tianverri ikki so skjótt, sum tvungni lønarniðurskurdurin fyri øll vildi gjørt, og hon pínir kanska eitt sindur meira leggur Jógvan Sundstein aftrat.

Niður á botn

-Tú hevur nakrar ferðir sagt, at vit eru komnir á botn. Men veruleikin visir seg at vera ein annar. Hvar eru vit stødd í so máta í dag?

-Nú er búskapurin so fjølbroyttur. Á teimum mest álvarsomu og akuttu økjum eru vit komnir á botn, og gongur væl framá, nevniliga í okkara samfelagsbúskapi. Men tá vit hugsa um vanliga virkisbúskapin og landskassan so restar nakað í, men eydnast

hetta tiltakið, so eru vit eisini har komnir á botn, og tað kann so bara ganga framá?

Solidaritetur

-Kunnu vit liva við, at so mong gerast arbeiðsleys?

-Tað er syrgiligt, at nógv gerast arbeiðsleys, men eg vóni, at tað verða onnur og nýggj arbeiði og at tað er so mikið av solidariteti í fagfeløgnum, sum hava sáttmála við tað almenna, soleiðis at limirnir heldur taka undir við at taka fríuttan løn enn at verða uppsagdir.

Jógvan Sundstein sigur víðari, at vit eru noydd at liva við einum ávisum arbeiðsloysi. At tað merkist so væl kemst av, at okkara samfelag er so lítið.

Nú landsstýrið fer at seta so stong tiltøk í verk vil hann samstundis appellera til allar kreditørar hjá privatum fólki um at visa afturhald og skil og tosemi.

Jógvan Sundstein er ikki serliga fegin um, at Húsálánsgrunnurin skal skerjast so nógv, men heldur fyri, at rentan undir øllum umstøðum hevði farið upp. Grunnurin hevur havt eina ov lága rentu, sum hevur verið undir marknaðarrentu. Hon hevur í veruleikanum verið subsidiur

Útseta íløgur

Allar íløgur í almennaverkinum verður útsettar ella toygdar út. Soleiðis ætlar landsstýrið at spara ein stóran part av teimum 30 milliónunum á almannaøkinum. Dagpengaútgjaldingin minkar fyri ein part av natúrligari orsök

Tað ljóðar av nógvum, at almennaverkið skal spara 30 milliónir krónur.

Men tað verður kortini ikki so nógv, ið merkist, sjálvt um tað fer at niva á summum økjum, heldur Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður.

Størsta sparingin á almannaøkinum verður í dagpeningaskipanini. Har er ætlanin at brúka 10 milliónir krónur minni. Hetta skuldi ikki verið so torført, heldur Jóannes Eidesgaard, tí færri dagpengar verða goldnir út, tá so nógv fólk ikki hava arbeiði.

Tosað hevur eisini verið um at broyta skipanina fyri heimaarbeiðandi mammur, sum í dag fáa 50% dagpengar við barnsbúrd. Hetta krevur tó lógarbroyting.

Íløgurnar í almennaverkið verða allar útsettar ella toygdar. Ein bústovnur í Suduroynni má bíða, røktarheimið í Norðstreymoy somuleiðis, og arbeiðið uppá ellisheimini í Sandoyinni verða toygt.

Einki verður tikið av rakstrinum á sjúkrahúsinum, men ætlanin er at kanna, um ikki onkrir pengar eru at finna har. Henda kanning skal gerast í samstarvi millum umboð fyri starvsfólk og fólk uttanfyri stovnin.

Tey trý sjúkrahúsin hava øll boðað frá, at tey klara seg ikki við játtanina í ár. Landssjúkrahúsið einsamt hevur søkt um 10 milliónir krónur í ár. Men

har er einki at gera. Landsjúkrahúsið noyðist onkursvegna at klára seg, tí alla aðrastaðni verður eisini skorið inn á bein, sigur Jóannes Eidesgaard.

Heilsu- og heimasjúkrasystyriskipanin verður ikki rørd. Men Heimahjálpin verður skotin við tveimum millionum.

Húsálánsgrunnurin er eisini undir almennaverkinum. Har fara fimm milliónir krónur.

Ellis- og røktarheimini missa 800.000 krónur. Jóannes Eidesgaard veit ikki, hvussu hesir pengar skulu fáast til vega. Tað verður upp til leiðslurnar á heimunum.

Samsýningin fyri at ansa eldri heima verður skerd við 900.000 krónum. Tað varð táknað í við hesum veitingum fyri tveimum árum síðan. Nú er knífskorið, at henda samsýning verður bara veitt teimum, sum hava røktarkrevjandi eldri heima.

Nøkur missa

Hálf triðja millión krónur verður minni til dagstovnar. Útreiðslurnar til dagstovnar minka óivað eisini eitt sindur av natúrligari orsök, nú allar familjur við børnum ikki hava arbeiði, heldur Jóannes Eidesgaard.

Nakrar sparingar hava tey funnið við at hyggja at kontoum, sum ikki verða brúktar upp.

Jóannes Eidesgaard legði herfyri upp til at umskipa og

Jóannes Eidesgaard er greiður yvir, at sparingarnar í almennaverkinum onkrastaðni fara at niva, men tær eru neyðugar. At ongar íløgur verða, ger minst, heldur hann

samskipa summar stovnar í heilsukerkinum og almennaverkinum. Tann ætlanin er tó ikki tikið við í hesum spartiltøkum.

Heilsuverkið skal eisini spara 3,3 mió. krónur.

Tað verður serliga gjørt við at útseta íløgur. Heilsu- og miðstøðin í Havn t. l., ið ætlanin var undir at fara undir í ár, noyðist at bíða, sjálvt um pengar vórðu settir av til hennara. Eingin forðar tó Havnar kommunu í at byrja, men tað verður bara eingin stundgongur útgoldin.

900 túsund krónur vórðu eisini settar til at umbyggja Klaksvíkar Sjúkrahús fyri. Tey pengarnir verða ikki tøkir í ár.

randi

til húsaeigararnar. Tey ráð hevur ein fingið alla staðni at útlíkna ta rentuna, soleiðis at hon kemur uppá sama støði sum marknaðarrentan. Ætlanin er annars, at grunnurin skal fáa tær 5 mill. kr., sum hann nú missir, aftur seinni, vónandi longu í 1993.

Jógvan Sundstein heldur ikki, at rentuskattahekkingin kundi verið hægri. Tá hevði rentustøðið hjá bankunum hekkað enn meira og vit høvdu fingið kapitalflugt.

Tað almenna má rationalisera

Vit spurdu Jógvan Sund-

stein, um landsstýrið hevur gjørt sær greitt, hvørjar avleiðingar sparingarnar fáa fyri tænastustøðið á almennu stovnunum.

-Tað hava vit hugsað nógv um. Nú eru vit komnir niður á eitt støði, har stovnamir ikki kunnu minkast meira. Nú ræður tað um so skjótt til ber at rationalisera stovnar. Nakð er gjørt á tí økinum men alt ov lítið. Í stórum stovnum sum sjúkrahússektorinum má veruliga arbeiðast við rationaliseringum, tí at játtanar bliva ikki hægri framvir. Teir mugu syrgja fyri at arbeiða soleiðis, at teir fáa

meira burtur úr innan verandi játtan.

Varðveita trý sjúkrahús

Uppá fyrispurning um tað er rímuligt og rætt at krevja stórar sparingar og skerjingar og rationaliseringar á sjúkrahúsokinum samstundis sum vit úthyggja og skulu varðveita trý sjúkrahús í einum landi við einans 47.000 íbúgvum sigur Jógvan Sundstein, at honum hevði dámt best, um sjúkrahúsverkið virkuliga arbeiðdi bæði heilsuliga og økonomiskt rationelt.

Jógvan Sundstein